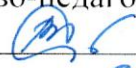

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи
доцент Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ
« 30 » 2024 р.

**ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни**

«ЕКСТРЕНА ТА НЕВІДКЛАДНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА»

Галузь знань – **22 Охорона здоров'я**

Спеціальність – **222 Медицина**

Освітній ступінь – **магістр**

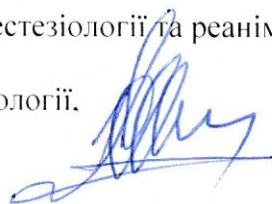
Курс навчання – **V**

Форма навчання – **денна**

Кафедра – **анестезіології та реаніматології**

Схвалено на методичній нараді кафедри анестезіології та реаніматології
«29» серпня 2024 р. (Протокол № 1)

Завідувач кафедри анестезіології і реаніматології,
д.мед.н., професор

Віктор КОНОВЧУК

Схвалено предметно-методичною комісією з дисциплін хірургічного профілю
«30» серпня 2024 р. (Протокол № 1)

Голова предметної методичної комісії,
д.мед.н., професор

Ігор ПОЛЯНСЬКИЙ

Чернівці – 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Анестезіології та реаніматології
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Ткачук Олексій Володимирович – доцент закладу вищої освіти кафедри, доктор медичних наук, доцент, tkachuk.oleksij@bsmu.edu.ua; Петринич Володимир Володимирович – доцент закладу вищої освіти кафедри, кандидат медичних наук, доцент, petrynych.volodymyr@bsmu.edu.ua; Андрущак Андрій Васильович – асистент кафедри, andrushak.andrij@bsmu.edu.ua; Киф'як Петро Васильович – асистент кафедри, kyfiak.petro.lsmd@med.cv.ua; Кушнір Сергій Вікторович – асистент кафедри, segadocc@gmail.com. Малайко Сергій Сергійович – асистент кафедри, malaiko.serhii.13@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/anesteziologiyi-ta-reanimatologiyi/
Веб-сайт кафедри	https://sites.google.com/bsmu.edu.ua/atr
E-mail	anesthesiology@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул.Головна,137
Контактний телефон	+38 (0372) 51-47-42

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Лекції	6
Практичні заняття	24
Самостійна робота	60
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

За навчальним планом дисципліна «Екстрена та невідкладна медична допомога» вивчається на 5-му році навчання. Екстрена та невідкладна медична допомога вивчає та розробляє питання теорії та практики захисту організму від дії надзвичайних впливів; формує професійні навички регуляції і тимчасового штучного заміщення життєво важливих функцій організму при порушенні їх авторегуляції.

Навчальним планом передбачено 90 год, з них лекцій – 6, практичних занять – 24, самостійної позааудиторної роботи – 60 год.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%): 33 % до 67 %.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального

- процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukczyia-shhodo-oczinyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
 - Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
 - Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
 - Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
 - Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
 - Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyh_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
 - Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovor-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
анатомія людини	невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини
гістологія	невідкладні стани у педіатрії
біохімія	невідкладні стани у хірургії
фізіологія	невідкладні стани у нейрохірургії
патофізіологія	невідкладні стани у травматології та ортопедії
внутрішня медицина	
фармакологія	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є надання теоретичних знань і формування практичних навичок, здобуття відповідних компетенцій із діагностування невідкладних станів, проведення лікувально-евакуаційних заходів, надання екстреної медичної допомоги, у комплексній підготовці майбутніх лікарів.

6.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- діагностування невідкладних станів: за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі та ін.), в умовах нестачі інформації та обмеженого часу, використовуючи стандартні методики огляду та дані можливого анамнезу, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини поставити діагноз;
- проведення лікувально-евакуаційних заходів: в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення, організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення і військовослужбовців;
- визначення тактики надання екстреної медичної допомоги: за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем визначити тактику надання екстреної медичної допомоги;
- надання екстреної медичної допомоги: за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми, надавати екстрену медичну допомогу.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1. Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

7.2. Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

7.3. Фахові (спеціальні) компетентності:

ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.

ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів.

ФК 8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.

ФК 9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.

ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, включаючи систему раннього втручання.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

8.1. Знати:

- визначити основні принципи організації і надання екстреної медичної допомоги в Україні;
- оволодіти навичками діагностики невідкладних станів на місці події у складі бригади екстреної медичної допомоги (лідер, учасник) та відділенні екстреної медичної допомоги багатопрофільної лікарні;
- навчитися розпізнавати невідкладні стани у роботі лікаря амбулаторії загальної практики – сімейної медицини, поліклініки, відділення стаціонару (незалежно від профілю);
- навчитися визначити протокол з медицини невідкладних станів, який найбільше відповідає симптомам постраждалого (пацієнта);
- надати екстрену медичну допомогу відповідно до визначеного протоколу з медицини невідкладних станів з виконанням адекватних маніпуляцій;
- опанувати організаційними принципами надання екстреної медичної допомоги і випадку надзвичайних ситуацій мирного часу;
- вивчити послідовність дій бригад екстреної медичної допомоги у випадку масових уражень;
- навчитись проводити медичне сортування постраждалих.

8.2. Уміти:

- технологія первинного обстеження пацієнта;
- технологія вторинного обстеження пацієнта;
- діагностика зупинки серця і дихання;
- забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів;
- санація трахеобронхіального дерева;
- введення шлункового зонда, проведення шлункової аспірації;
- плевральний дренаж;
- штучне дихання за допомогою мішка «Амбу»;
- діагностика зупинки серця і дихання;
- зовнішній масаж серця у дорослих;
- зовнішній масаж серця у дітей;
- штучне дихання у дітей і немовлят;
- зняття ЕКГ та інтерпретація серцевого ритму;
- оцінка ефективності зовнішнього масажу і штучного дихання;
- венепункція і доведення введення лікарських засобів;

- пункція плевральної порожнини при пневмотораксі;
- накладання "шийного комірця" та іммобілізація хребта;
- оцінка стану свідомості за шкалою Глазго.

8.3. Демонструвати:

- демонструвати володіння методами діагностики та надання допомоги при основних синдромах порушень життєво важливих функцій;
- трактувати основні клінічні прояви та лабораторні показники порушень життєво важливих функцій;
- планувати обстеження та лікування хворих з порушеннями життєво важливих функцій;
- діагностувати ознаки клінічної смерті та термінальних станів, проводити серцево-легеневу та церебральну реанімацію;
- застосовувати основні алгоритми інтенсивної терапії невідкладних станів.

Програмні результати навчання

ПРН 8. Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.

ПРН 9. Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміння обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПРН 14. Визначати тактику та надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.

ПРН 15. Організовувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуацій та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.

ПРН 17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН 24. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС) – 1 модуль «Екстрена та невідкладна медична допомога», який складається з 1 змістовного модуля.

Модуль: Екстрена та невідкладна медична допомога

Конкретні цілі:

- визначити основні принципи організації і надання екстреної медичної допомоги в Україні;
- оволодіти навичками діагностики невідкладних станів на місці події у складі бригади екстреної медичної допомоги (лідер, учасник) та відділенні екстреної медичної допомоги багатопрофільної лікарні

- навчитися розпізнавати невідкладні стани у роботі лікаря амбулаторії загальної практики – сімейної медицини, поліклініки, відділення стаціонару (незалежно від профілю);
- навчитися визначити протокол з медицини невідкладних станів, який найбільше відповідає симптомам постраждалого (пацієнта);
- надати екстрену медичну допомогу відповідно до визначеного протоколу з медицини невідкладних станів з виконанням адекватних маніпуляцій.
- опанувати організаційними принципами надання екстреної медичної допомоги і випадку надзвичайних ситуацій мирного часу;
- вивчити послідовність дій бригад екстреної медичної допомоги у випадку масових уражень;
- навчитись проводити медичне сортування постраждалих.

Тема 1. Організація надання екстреної і невідкладної медичної допомоги в Україні. Початкові дії медичних працівників у випадку невідкладного стану пацієнта.

Поняття про єдину систему надання екстреної медичної допомоги (ЕМД) в Україні. Обов'язки медичних працівників. Організація діяльності служби ЕМД України (структура та завдання). Основні завдання, функції, права та відповідальність медичних працівників (лікарів служби ЕМД, лікарів загальної практики – сімейної медицини та інших) з питань надання медичної допомоги пацієнту (постраждалому) у невідкладному стані. Етичні, деонтологічні та комунікативні аспекти ЕМД. Особливості надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі (бригада ЕМД, лікарі амбулаторій загальної практики – сімейної медицини, поліклінік), ранньому госпітальному етапі (відділення ЕМД багатопрофільної лікарні) та госпітальному етапі (різнопрофільні відділення).

Оснащення виїзної бригади ЕМД (вироби медичного призначення, медикаменти, спеціальні засоби). Забезпечення амбулаторії сімейного лікаря та різнопрофільних відділень стаціонару для надання ЕМД. Карта виїзду бригади ЕМД, правила її оформлення. Ергономічні принципи в роботі виїзної бригади ЕМД (при роботі в приміщенні, на вулиці), робота в команді. Знайомство зі станцією ЕМД. Інструктаж з техніки безпеки.

Особиста безпека працівника бригади ЕМД (медичного працівника) під час надання екстреної медичної допомоги (організаційні заходи, технічні засоби особистої безпеки). Огляд місця події. Небезпечні ситуації, які можливі на місці події, тактика медичних працівників і пріоритети у випадку наявності небезпеки. Визначення числа постраждалих та потреби у додатковій допомозі. Визначення механізму ураження постраждалого.

Виклик бригади ЕМД, терміни прибуття машини ЕМД.

Тема 2. Порядок надання невідкладної медичної допомоги постраждалим та хворим на догоспітальному етапі. Первинне обстеження. Вторинне обстеження.

Первинне обстеження (АВС). Завдання первинного обстеження. Технологія проведення у притомного і непритомного пацієнта (стабілізація голови та шиї, забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів, визначення рівня притомності за шкалою Глазго, оцінка якості і частоти дихання, наявності центрального і периферичного пульсу, його частоти, температури тіла, кольору і вологості шкіри, капілярного наповнення, контроль профузної кровотечі). Прийняття рішення щодо надання медичної допомоги в ході первинного обстеження: накладання шийного комірця, подача кисню, усунення небезпечних для життя станів (усунення обтураційної механічної асфіксії, зупинка зовнішньої кровотечі, СЛР). Визначення подальшої тактики на місці події для категорії пацієнтів «Завантажуй та їдь»; таких, що вимагає швидкого обстеження з голови до ніг та тих, хто вимагає локального обстеження. Критерії визначення категорії пацієнтів для транспортування. Поняття про «платинових» пів години та «золоту» годину. Роль механізму ураження у визначенні тяжкості пацієнта. Зв'язок бригади з основною базою, доповідь про клінічну ситуацію.

Надання допомоги та підготовка до транспортування пацієнта. Особливості транспортування хворих і постраждалих (укладання на щит, ноші, ноші-крісло, накладання шийного комірця, іммобілізаційного жилета, вкладання у салон карети ЕМД). Техніка виймання постраждалого із транспортного засобу та його перенесення. Засоби для доведення

введення ліків, показання і техніка застосування. Внутрішньокісткове введення медикаментів.

Мета вторинного обстеження. Пацієнти, що підлягають швидкому обстеженню з голови до ніг на місці події. Технологія обстеження (первинне обстеження, оцінка рівня свідомості за шкалою Глазго, огляд, пальпація голови, оцінка стану зіниць; огляд, пальпація шиї; огляд, пальпація, перкусія, аускультация грудної клітки; огляд, пальпація живота; визначення стабільності кісток тазу; огляд, пальпація нижніх та верхніх кінцівок, ділянок хребта). Додаткові методи обстеження (електрокардіомоніторування, пульсоксиметрія, електрокардіографія у 12 стандартних відведеннях, глюкометрія). Визначення наявності активних та пасивних рухів в кінцівках, сили м'язів рук і ніг у пацієнта при свідомості. Збір анамнезу (скарги, алергія, прийом медикаментів, час останнього вживання їжі, перенесені захворювання, отримання даних про імунізації проти правця, вживання алкоголю, з'ясування обставин про ураження).

Встановлення невідкладного стану. Визначення лікувального протоколу з медицини невідкладних станів.

Критерії визначення пацієнтів, що підлягають локальному обстеженню. Технологія локального обстеження. Встановлення попереднього діагнозу з медицини невідкладних станів.

Тема 3. Сучасні засоби забезпечення прохідності дихальних шляхів і штучної вентиляції легень у дорослих. Зупинка кровообігу та дихання. Технологія надання екстреної медичної допомоги дорослим.

Причини, діагностика і лікування обструкції дихальних шляхів у дорослих. Забезпечення прохідності дихальних шляхів методом закидання голови назад з підтриманням щелепи, прийом Сафара. Забезпечення прохідності дихальних шляхів при травмі шийного відділу хребта (виведення нижньої щелепи вперед). Ревізія і санація ротової порожнини ручним і апаратним способами. Застосування ротогортальної (орофарингеальної) трубки, вентиляція легень постраждалого через маску з використанням ручного апарата для штучної вентиляції легень (Амбу), подання кисню. Застосування носогортальної (назофарингеальної) трубки. Показання і техніка інтубації постраждалого. Застосування альтернативних методів забезпечення прохідності дихальних шляхів за допомогою ларингеальної маски, ларингеальної трубки, комбіт'юба. Симптоми часткової і повної непрохідності дихальних шляхів при потрапленні стороннього тіла, методи її відновлення. Прийом Геймліха. Показання і техніка конікопункції та конікотомії. Знайомство з портативним апаратом ШВЛ.

Поняття про термінальні стани. Клінічна смерть, її ознаки. Абсолютні та відносні ознаки біологічної смерті. Причини неефективного кровообігу. Діагностика раптової смерті. Класифікація і оцінка серцевого ритму при зупинці серця. Технологія серцево-легеневої реанімації при фібриляції шлуночків, шлуночкової тахікардії, безпульсовій електричній активності, асистолії в дорослих згідно із протоколом Європейської ради реанімації 2021 р.

Діагностика причин зупинки серця, які можна усунути у процесі реанімації – чотири G: гіпоксія, гіповолемія, гіпер/гіпокаліємія, гіпомагнійємія, ацидоз, гіпотермія; чотири T: tension (напружений) пневмоторакс, тампонада серця, тромбемболія, токсичне передозування. Техніка експрес-реєстрації ЕКГ під час реанімації. Техніка дефібриляції ручним дефібрилятором. Техніка натискань на грудну клітку. Фармакотерапія при зупинці серця. Технологія серцево-легеневої реанімації при наявності автоматичного дефібрилятора. Тривалість серцево-легеневої реанімації, ознаки, які вказують на її ефективність та можливість припинення. Післяреанімаційна підтримка. Помилки та ускладнення, які виникають під час проведення серцево-легеневої реанімації. Правові та етичні аспекти серцево-легеневої реанімації.

Тема 4. Екстрена медична допомога при масових ураженнях

Порядок дій бригад швидкої медичної допомоги у вогнищі масового ураження. Взаємодія з рятувальними службами, відповідальність кожної з них. Організація зони медичного сортування, зони надання медичної допомоги (медичного пункту) і зони

транспорту (евакуації). Первинне медичне сортування за системою START. Правила використання сортувальних браслетів і талонів.

Тема 5. Діагностика і лікування невідкладних станів на місці події. Екстрена медична допомога при механічних травмах.

Діагностика та лікування на догоспітальному етапі гострого коронарного синдрому, кардіогенного шоку, гіпертонічного кризу, анафілактичного шоку, гіпотермії, утоплення, ураження струмом, коми невизначеної етіології, коми при цукровому діабеті, отруєнні невідомим газом, отруєнні невідомою речовиною відповідно до затверджених протоколів з медицини невідкладних станів.

Діагностика та лікування на догоспітальному етапі механічних пошкоджень черепа, хребта, грудної клітки, органів черевної порожнини, тазу і тазових органів, кінцівок. Діагностика і тактика виїзної бригади при політравмі, синдромі довготривалого стиснення і розчавлення, зовнішній і внутрішній кровотечі, травматичному і геморагічному шоці, гемо- і пневмотораксі.

Пункція грудної клітки при напруженому пневмотораксі. Оклюзійна пов'язка.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Аудиторні		Самостійна робота студента	Індивідуальна робота
		Лекції	Практичні заняття		
1	2	3	4	5	6
Модуль «Екстрена та невідкладна медична допомога»					
Тема 1. Організація надання екстреної і невідкладної медичної допомоги в Україні. Початкові дії медичних працівників у випадку невідкладного стану пацієнта.	18	1	5	12	<i>Протягом модулю огляд наукової літератури за темами на вибір:</i> 1. «Гостра дихальна недостатність: діагностика і невідкладна допомога» 2. «Порушення ритму серця. Антиаритмічна терапія» 3. «Організація надання екстреної медичної допомоги в Україні. Початкові дії медичних працівників у випадку невідкладного стану пацієнта» 4. «Сучасні засоби забезпечення прохідності дихальних шляхів і штучної вентиляції легень у дорослих» 5. «Екстрена медична допомога при масових ураженнях»
Тема 2. Порядок надання невідкладної медичної допомоги постраждалим та хворим на догоспітальному етапі. Первинне обстеження. Вторинне обстеження.	17	-	5	12	
Тема 3. Сучасні засоби забезпечення прохідності дихальних шляхів і штучної вентиляції легень у дорослих.	18	1	5	12	
Тема 4. Екстрена медична допомога при масових ураженнях	19	2	5	12	
Тема 5. Діагностика і лікування невідкладних станів на місці події	18	2	4	12	
Разом за модулем	90	6	24	60	
Індивідуальна робота (за наявності)					

Підсумковий модульний контроль					
УСЬОГО ГОДИН	90	6	24	60	

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1	Організація надання екстреної та невідкладної медичної допомоги в Україні. Зупинка кровообігу та дихання. Технологія надання екстреної медичної допомоги (СЛР).	2
2	Екстрена допомога при механічних травмах та масових ураженнях.	2
3	Діагностика та лікування невідкладних станів на місці події.	2
	Разом	6

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1	Організація надання екстреної і невідкладної медичної допомоги в Україні. Початкові дії медичних працівників у випадку невідкладного стану пацієнта.	5
2	Порядок надання невідкладної медичної допомоги постраждалим та хворим на догоспітальному етапі. Первинне обстеження. Вторинне обстеження.	5
3	Сучасні засоби забезпечення прохідності дихальних шляхів і штучної вентиляції легень у дорослих.	5
4	Екстрена медична допомога при масових ураженнях	5
5	Діагностика і лікування невідкладних станів на місці події	4
	Разом	24

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ДЛЯ ОЦІНКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА

Модуль I (зміст оцінюваної діяльності)	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1	
Тема 1. Серцево-легенева і церебральна реанімація.	16
Тема 2. Загальні питання анестезіології. Клінічна анестезіологія.	16
Змістовий модуль 2	
Тема 3. Методи діагностики та корекція порушень водно-електролітного обміну і кислотно-основного стану (КОС).	16
Тема 4. Гостра ниркова (ГНН) та печінкова недостатність.	16
Тема 5. Гострі отруєння та коматозні стани.	16
Змістовий модуль 3	
Тема 6. Гостра дихальна недостатність. Захворювання та ураження дихальної системи.	16
Тема 7. Гострі порушення кровообігу. Шокові стани та травматичні ушкодження.	16
Індивідуальна самостійна робота	8
Разом поточна навчальна діяльність	120
Підсумковий модульний контроль	80
СУМА БАЛІВ ЗА МОДУЛЬ	200

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	10
2	Невідкладна допомога при травматичних ушкодженнях: політравмі, краш-синдромі, електротравмі.	10
3	Діагностика та невідкладна допомога при гострій серцевій недостатності у дітей.	10
4	Невідкладна допомога при судомному і гіпертермічному синдромах.	10
5	Індивідуальна самостійна робота студентів за однією з тем за вибором: Огляд наукової літератури за вибором (індивідуальне завдання).	10
6	Підготовка до підсумкового модульного контролю.	10
	Разом	60

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Смерть мозку. Клінічні та деонтологічні проблеми
2. Гостра дихальна недостатність: діагностика і невідкладна допомога
3. Методи відновлення прохідності дихальних шляхів.
4. порушення ритму серця. Антиаритмічна терапія..
5. Організація надання екстреної медичної допомоги в Україні. Початкові дії медичних працівників у випадку невідкладного стану пацієнта
6. Сучасні засоби забезпечення прохідності дихальних шляхів і штучної вентиляції легень у дорослих
7. Порядок надання екстреної медичної допомоги постраждалим на догоспітальному етапі. Первинне і вторинне обстеження.
8. Зупинка кровообігу та дихання. Технологія надання екстреної медичної допомоги дорослим
9. Діагностика і лікування невідкладних станів на місці події
10. Екстрена медична допомога при механічних травмах
11. Екстрена медична допомога при масових ураженнях.

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Модуль «Екстрена та невідкладна медична допомога»

Організація надання екстреної і невідкладної медичної допомоги в Україні

1. Поняття про єдину систему надання екстреної медичної допомоги (ЕМД) в Україні.
2. Обов'язки медичних працівників. Організація діяльності служби ЕМД України (структура та завдання).
3. Основні завдання, функції, права та відповідальність медичних працівників (лікарів служби ЕМД, лікарів загальної практики – сімейної медицини та інших) з питань надання медичної допомоги пацієнту (постраждалому) у невідкладному стані.
4. Етичні, деонтологічні та комунікативні аспекти ЕМД.
5. Особливості надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі (бригада ЕМД, лікарі амбулаторій загальної практики – сімейної медицини, поліклінік).
6. Оснащення виїзної бригади ЕМД (вироби медичного призначення, медикаменти, спеціальні засоби).
7. Забезпечення амбулаторії сімейного лікаря та різнопрофільних відділень стаціонару для надання ЕМД.
8. Карта виїзду бригади ЕМД, правила її оформлення. Знайомство зі станцією ЕМД. Інструктаж з техніки безпеки.
9. Особиста безпека працівника бригади ЕМД (медичного працівника) під час надання екстреної медичної допомоги (організаційні заходи, технічні засоби особистої безпеки).

10. Огляд місця події. Небезпечні ситуації, які можливі на місці події, тактика медичних працівників і пріоритети у випадку наявності небезпеки.
11. Первинне обстеження (АВС) у притомного і непритомного пацієнта.
12. Прийняття рішення щодо надання медичної допомоги в ході первинного обстеження
13. Критерії визначення категорії пацієнтів для транспортування. Поняття про «платинових» півгодини та «золоту» годину. Роль механізму ураження у визначенні тяжкості пацієнта.
14. Надання допомоги та підготовка до транспортування пацієнта. Особливості транспортування хворих і постраждалих (укладання на щит, ноші, ноші-крісло, накладання шийного комірця, іммобілізаційного жилета, вкладання у салон карети ЕМД).
15. Засоби для доведеного введення ліків, показання і техніка застосування.
16. Вторинне обстеження. Додаткові методи обстеження (електрокардіомоніторування, пульсоксиметрія, електрокардіографія у 12 стандартних відведеннях, глюкометрія).
17. Встановлення невідкладного стану. Визначення лікувального протоколу з медицини невідкладних станів.
18. Поняття про термінальні стани: предагонія, агонія, клінічна смерть
19. Клінічна смерть, визначення, діагностика.
20. Базова підтримка життя.
21. Ознаки ефективності реанімації, показання до припинення реанімації.
22. Універсальний алгоритм розширених реанімаційних заходів.
23. Види зупинки кровообігу та їх діагностика.
24. Лікарські засоби, що використовуються при проведенні серцево-легеневої та церебральної реанімації, їх дози.
25. Шляхи введення медикаментів під час реанімації та їх обґрунтування.
26. Техніка електричної дефібриляції.
27. Ускладнення реанімації.
28. Поняття про гіпоксію: класифікація клінічна, диференційна діагностика різних видів гіпоксії.
29. Визначення гострої дихальної недостатності
30. Класифікація ГДН
31. Клінічна, інструментальна і лабораторна діагностика ГДН.
32. Анатомія та фізіологія дихальних шляхів.
33. Причини та клінічні ознаки порушення прохідності дихальних шляхів.
34. Методи оцінки прохідності дихальних шляхів.
35. Основні принципи невідкладної допомоги при ГДН.
36. Основні методи забезпечення прохідності дихальних шляхів: прийом Сафара, прийом Геймліха, встановлення повітрявода, інтуїція рахеї.
37. Альтернативні методи відновлення прохідності дихальних шляхів: за допомогою ларингеальної маски, ларингеальної трубки, комбіт'юба
38. Показання та техніка конікотомії, конікопункції.
39. Оксигенотерапія: методи, показання, токсична дія кисню.
40. ШВЛ, показання, методи, критерії ефективності.
41. ШВЛ найпростішими методами: «рот до рота», «рот до носа», з використанням портативних дихальних апаратів.
42. Санація трахеобронхіального дерева і ротоглотки.
43. Нвідкладна допомога при астматичному стані.
44. Невідкладна допомога при різних типах набряку легенів.
45. Аспіраційний синдром, патогенез, клінічні прояви, інтенсивна терапія.
46. Реанімація при різних видах утоплення.
47. Реанімація при тробоемболії легеневої артерії та її гілок.
48. Види гострих розладів кровообігу.
49. Клінічні прояви та невідкладна допомога при гострій серцевій недостатності.
50. Клінічні прояви та невідкладна допомога при гострих порушень
51. нях серцевого ритму.

52. Діагностика та невідкладна допомога при запамороченні та колапсі.
53. Діагностика та невідкладна допомога при травматичному шоці.
54. Діагностика та невідкладна допомога при геморагічному шоці
55. Діагностика та невідкладна допомога при опіковому шоці
56. Патогенез, клінічний перебіг та ІТ анафілактичного шоку.
57. Діагностика та невідкладна допомога при електротравмі.
58. Діагностика та невідкладна допомога при синдромі тривалого стискання.
59. Діагностика та невідкладна допомога при політравмі.
60. Причини виникнення і патогенез гострої ниркової недостатності (ГНН).
61. Діагностика преренальної, реальної та постренальної олігоурії, анурії. Лабораторна діагностика ГНН.
62. Уремична кома, принципи невідкладної допомоги.
63. Причини виникнення гострої печінкової недостатності.
64. Клінічні прояви гострої печінкової недостатності. Лабораторна діагностика.
65. Основні принципи надання невідкладної допомоги при гострій печінковій недостатності.
66. Діагностика гострих отруєнь на догоспітальному етапі.
67. Класифікація гострих отруєнь.
68. Основні принципи невідкладної допомоги при гострих отруєннях.
69. Основні принципи форсованого діурезу.
70. Екстракорпоральні методи детоксикації, показання та протипоказання, технічні засоби, техніка виконання.
71. Принципи антидотної терапії.
72. Патогенез, клініка та невідкладна допомога при отруєнні метиловим спиртом.
73. Патогенез, клініка та невідкладна допомога при отруєнні етиловим спиртом та його сурогатами.
74. Патогенез, клініка та невідкладна допомога при отруєнні опіатами та барбітуратами.
75. Патогенез, клініка та невідкладна допомога при отруєннях фосфоорганічними речовинами.
76. Патогенез, клініка та невідкладна допомога при отруєнні кислотами та лугами.
77. Патогенез, клініка та невідкладна допомога при отруєнні чадним газом.
78. Патогенез, клініка та невідкладна допомога при отруєнні отруйними грибами.
79. Особливості невідкладної допомоги при укусах комах і тварин.
80. Види порушень свідомості, оцінка глибини порушень свідомості.
81. Невідкладна допомога при коматозних станах різного походження.
82. Невідкладна допомога при гіпоглікемічній комі.
83. Невідкладна допомога при гіперглікемічній комі.
84. Невідкладна допомога при гіперосмолярній комі.
85. Невідкладна допомога при гіпертермічному синдромі у дітей.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Технологія первинного обстеження пацієнта.
2. Технологія вторинного обстеження пацієнта.
3. Діагностика зупинки серця і дихання.
4. Забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів:
 - використання ларингеальної маски;
 - використання ендотрахеальної трубки (ендотрахеальна інтубація);
 - використання повітровода;
 - використання комбітуба;
 - потрійний прийом Сафара;
 - прийом Геймліха;
 - конікотомія;
5. Санація трахеобронхіального дерева:
 - ручне очищення порожнини рота та горла;

- очищення ротоглотки з допомогою аспіратора;
 - крікотомія (пункція);
 - трахеотомія;
 - бронхоскопія.
6. Клінічна оцінка дихання.
 7. Введення шлункового зонда, проведення шлункової аспірації.
 8. Плевральний дренаж.
 9. Дихання «з рота в рот», «з рота в ніс».
 10. Штучне дихання за допомогою мішка «Амбу».
 11. Діагностика зупинки серця і дихання.
 12. Зовнішній масаж серця у дорослих.
 13. Зовнішній масаж серця у дітей.
 14. Штучне дихання у дітей і немовлят.
 15. Зняття ЕКГ та інтерпретація серцевого ритму.
 16. Оцінка ефективності зовнішнього масажу і штучного дихання.
 17. Робота з дефібрилятором, дефібриляція, кардіоверсія.
 18. Венепункція і доведення введення лікарських засобів.
 19. Пункція плевральної порожнини при пневмотораксі.
 20. Накладання "шийного комірця" та іммобілізація хребта.
 21. Загальна оцінка захворювання, травми.
 22. Оцінка стану свідомості за шкалою Глазго.

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до вимог програми дисципліни та інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу, затвердженій МОЗ України (2005)

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного модуля (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами модульного підсумкового контролю – 80 балів (40%).

18. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Оцінювання поточної навчальної діяльності має здійснюватись у 3 етапи:

- 1) *початковий* (стандартизовані методи контролю, що виявляють СРС студента, наприклад – 10 тестів при зарахуванні мінімум - 70%). Вага оцінки – 20% від загальної оцінки поточної діяльності;
- 2) *основний* (виконання практичних робіт, уміння аналізувати й інтерпритувати, робити обґрунтовані висновки, вирішення ситуаційних задач, робота біля ліжка хворого). Вага оцінки – 50% від загальної оцінки поточної діяльності;
- 3) *кінцевий* (контроль умінь, вирішення комплексних ситуаційних задач, постановка попереднього діагнозу, призначення лікування). Вага оцінки – 30% від загальної оцінки поточної діяльності.

Розподіл балів, які присвоюються студентам

Конвертація балів, які отримують студенти								
Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 90/3	1	5	22	18	14	0	10	70

Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під час вивчення модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі (остання тема – підсумковий модульний контроль не враховується) з додаванням балів за індивідуальне завдання студента *і становить 120 балів*.

5 тем x 22 = 110 + 10 (СРС) = 120 балів.

Мінімальна кількість балів за модуль, яку повинен набрати студент при його вивченні для допуску до підсумкового модульного контролю, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі *і становить 70 балів*.

5 тем x 14 = 70 балів.

Оцінювання індивідуальних завдань студента

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за індивідуальне завдання, залежить від його обсягу та значимості і складає не більше 8 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенні вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля. До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні заняття, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Студенту, який з поважної причини мав пропуски навчальних занять, вносяться корективи до індивідуального навчального плану і дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну. Для студентів, які пропустили навчальні заняття без поважних причин, рішення про їх відпрацювання приймається індивідуально деканом факультету.

Форми проведення підсумкового контролю мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної підготовки (з використанням стандартизованих завдань, усне або письмове опитування) та контроль професійних умінь (ситуаційні задачі, інтерпретація результатів додаткових методів обстеження хворого).

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів з можливих 80.

Оцінювання дисципліни. Оцінка за модуль визначається як сума підсумкового балу за поточну навчальну діяльність та балу за підсумковий модульний контроль і відображається за 200-бальною шкалою.

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни. Кількість балів, яку студент набрав з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів з усіх модулів дисципліни (сума балів за усі модулі ділиться на кількість модулів дисципліни).

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю).

За рішенням Вченої ради університету до кількості балів, яку студент набрав із дисципліни, можуть додаватися заохочувальні бали (не більше 12 балів) за призове місце на міжнародних олімпіадах та II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади, але у жодному разі загальна сума балів за дисципліну не може перевищити 200 балів.

Оцінка за модуль вноситься екзаменатором до «Відомості результатів поточного та підсумкового модульного контролю» (Форма № Н-5.03-2), «Індивідуального навчального плану студента», «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів».

Оцінка з дисципліни вноситься екзаменатором до «Відомості обліку успішності» (Форма № Н-5.03-1), «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів», «Індивідуального навчального плану студента» та «Залікової книжки».

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються кафедрою у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижченаведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

***Примітка** Ці критерії також застосовуються при визначенні оцінки за модуль за необхідності.*

Студенти, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10 % студентів
«В»	Наступні 25 % студентів
«С»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«Е»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться **деканатами** для студентів відповідного курсу та факультету, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

Студенти, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються, навіть після перескладання модуля. Такі студенти після перескладання автоматично отримують бал «Е».

Оцінки з дисципліни «FX», «F» («2») виставляються студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка «FX» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зараховано підсумковий модульний контроль. Ця категорія студентів має право на перескладання підсумкового модульного контролю за затвердженим графіком (але не пізніше початку наступного семестру). Повторне складання підсумкового модульного контролю дозволяється не більше двох разів.

Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з модуля, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового модульного контролю. Ця категорія студентів має право на повторне вивчення модуля.

За дозволом ректора студент може підвищити оцінку з дисципліни шляхом перескладання підсумкового модульного контролю (не більше трьох разів за весь період навчання).

Оцінка ECTS у традиційну чотирибальну шкалу НЕ конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала є незалежними.

200-бальна та чотирибальна шкали характеризують фактичну успішність кожного студента із засвоєння навчальної дисципліни. Шкала ECTS є відносною, порівняльною, рейтинговою, яка встановлює належність студента до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Тому оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» - оцінці «добре» тощо. Як правило, при конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою.

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1 Базова

1. Домедична допомога Серцево-легенева реанімація (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / В.О. Крилюк, В.Ю. Кузьмін, І.В. Кузьмінський, та ін. - Київ, 2017. - 73 с.
2. Домедична допомога Травма (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / В.О. Крилюк, В.Ю. Кузьмін, І.В. Кузьмінський, та ін. - Київ, 2017. - 84 с.
3. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи): посібник / за редакцією професора О.В. Богомолець, професора Г.Г. Рощина. - Київ. Юстон. - 2016. - 212 с.
4. Екстрена медична допомога: підручник / [М.І. Швед, А.А. Гудима, С.М. Геряк та ін.]; за ред. М.І. Шведа. - Тернопіль: ТДМУ, 2015. - 420 с.
5. Наказ МОЗ України від 18 липня 2024 року № 1259 «Стандарт медичної допомоги. Серцево-легенева реанімація у доорслих (базові та розширені заходи)».

19.2 Допоміжна

1. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / В.О. Крилюк, В.Ю. Кузьмін, І.В. Кузьмінський, та ін. - Київ, 2017. - 120 с.
2. Екстрена медична допомога. Том I: допомога травмованим на догоспітальному етапі: національний підручник / В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, Г.В. Загорій, А.А. Гудима, Н.І. Іскра та ін. - Київ. - 2017. - 504 с.
3. Екстрена медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол. - Наказ МОЗ України №1269 від 05.06.2019 р.
4. Екстрена та невідкладна медична допомога. У VI томах. Т. IV Клінічні маршрути (протоколи) пацієнта під час надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі: підручник для студ. Вищ. Навч. закл. / Крилюк В.О. та ін. - Київ: Ожива, 2020. - 300 с.
5. Примусова вентиляція та забезпечення прохідності дихальних шляхів в практиці невідкладних станів: навчальний посібник / В.М. Коновчук, В.І. Ротар, С.О. Ацентьєв, О.В. Ткачук, А.І. Ковтун, В.В. Петринич, А.В. Андрущак, П.В. Кифяк. – Чернівці: БДМУ, 2019. – 158 с.

6. Emergency management of internal diseases: [textbook for students of higher medical educational institutions of the III-IV accreditation levels] / ed. O. Babak and O. Bilovol; et al. - K.: Medicine Publishing, 2010. - 447 p.
7. Emergency Medicine / ed. in chief: Harold L. (May); assoc. ed.: R. V. Aghababian, G. R. Fleisher. - 2nd ed. - Boston; Toronto; London: Little, Brown and Company, 1992. - xxii, 1068, [56] p.: il.; 28,5 sm.
8. Ramrakha P.S. Oxford Handbook of Acute Medicine / Punit S. Ramrakha, Kevin P. Moore. - Oxford: Oxford University Press, 2001. - xiv, 878 p.: il.

19.3 Інформаційні ресурси:

1. Матеріали для підготовки студентів до практичних занять: <http://moodle.bsmu.edu.ua/>
2. Асоціація анестезіологів України: <http://www.aay.org.ua/>
3. Міністерство охорони здоров'я України: <http://moz.gov.ua/>
4. Портал "Likar.info" <http://www.likar.info>

УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Володимир ПЕТРИНИЧ – доцент закладу вищої освіти кафедри анестезіології та реаніматології, к.мед.н., доцент.